

Research Article

The current issue and full text archive of this journal is available on Thaijo at:

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/emi>

Received 22 September 2023

Revised 11 October 2023

Accepted 17 October 2023

The Study of Levels of Professional Early Childhood Educator Competencies of School Administrators under the Office of Primary Educational Service Area in Thailand

การศึกษาระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทย

Rungthip Manakit¹ Penvara Xupravati² and Apiradee Jariyarangsiroge³

รุ่งทิพย์ มานะกิจ¹ เพ็ญวรา ขูประวัติ² และอภิรดี จรียารังษิโรจน์³

^{1,2,3}Faculty of Education, Chulalongkorn University

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Corresponding Author, e-mail: rmm_ts@hotmail.com

Abstract

This research was conducted with descriptive methods. The objective of this research was to study professional early childhood educator competencies levels of school administrators under the Office of Primary Educational Service Area in Thailand. The sample was school administrators from 330 elementary schools under the Office of Primary Educational Service Area in Thailand that provide early childhood education. The research used a multi-stage random sampling method from a total population of 25,893 schools. The informants were school directors. The research tool was 5-level rating scale of competencies levels questionnaire which showed that the correlation coefficient of all categories is greater than 0.800. The data was analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results showed that school administrators under the Office of Primary Educational Service Areas in Thailand had an overall average level of professional early childhood educator competency at a high level. Ranking the average levels of professional early childhood educator competency from the highest to the least were as follows: 1) Promotion of health, safety, and nutrition for early childhood, 2) Enhancing relationship, interaction, and guidance for early childhood and family, 3) Engagement building of family and community in early childhood development, 4) Early childhood administration and

supervision, 5) Early childhood professional development, 6) Leadership in early childhood education, 7) Development of curriculum and learning environment for early childhood, 8) System management of observation, screening, assessment, and documentation for early childhood, and 9) Promotion of early childhood care and development.

Keywords: Professional Early Childhood Educator Competencies Levels, School Administrators, Elementary Schools under the Office of Primary Educational Service Area

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทยที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 330 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจากประชากรทั้งหมด 25,893 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนที่มีค่าความเที่ยงทุกด้านมากกว่า 0.800 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทยมีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้ 1) ความสามารถด้านการส่งเสริมด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย 2) ความสามารถด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ปฏิสัมพันธ์ และการแนะแนวเด็กปฐมวัยและครอบครัว 3) ความสามารถด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย 4) ความสามารถด้านการบริหารจัดการและการนิเทศด้านปฐมวัย 5) ความสามารถด้านการพัฒนาทางวิชาชีพปฐมวัย 6) ความสามารถด้านการมีภาวะผู้นำทางการศึกษาปฐมวัย 7) ความสามารถด้านการพัฒนาหลักสูตรและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 8) ความสามารถด้านการจัดการระบบการสังเกต คัดกรอง การวัดและประเมินผล และการจัดทำสารนิเทศน์สำหรับเด็กปฐมวัย และ 9) ความสามารถด้านการส่งเสริมการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย

คำสำคัญ : ระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพ ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บทนำ (Introduction)

ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่เด็กมีพัฒนาการการเจริญเติบโตและการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วที่สุด จึงถือเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาปฐมวัย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ ดังจะเห็นได้จากการมีกฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยโดยตรงคือ พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570 เพื่อมุ่งเน้นให้

เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านสมวัยและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (Office of the Education Council, 2019) เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งภาครัฐและเอกชน ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและยกระดับคุณภาพการพัฒนาเด็กปฐมวัย จากการสำรวจและติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2563 ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 2,500 แห่ง ในทุกสังกัดและทุกภูมิภาคทั่วประเทศที่ผ่านมา พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติยังมีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการตามมาตรฐานอยู่มาก โดยพบว่าการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยยังไม่เป็นระบบและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากส่วนใหญ่ขาดการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และขาดการนำผลการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทำให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน จึงเป็นความท้าทายต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดให้มีการดูแล การบริการ และการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพแก่เด็กปฐมวัย และทำให้เด็กปฐมวัยสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (Office of the Education Council, 2021)

ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นบุคลากรหลักและเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารจัดการโรงเรียนและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยเฉพาะการศึกษาปฐมวัยซึ่งมีความแตกต่างจากการศึกษาในระดับอื่น ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ แนวคิดของการจัดการศึกษาปฐมวัย และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สามารถนิเทศ กำกับและติดตามให้ครูและผู้ดูแลเด็กดำเนินการจัดทำหลักสูตรและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กและประเมินพัฒนาการเด็กโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงการร่วมมือกับครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และสามารถนำแนวทางและนโยบายของรัฐไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งดูแลรับผิดชอบทั้งการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าการศึกษาปฐมวัยเนื่องจากสามารถวัดระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน และให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กเพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครองเป็นหลัก นำไปสู่การเร่งเรียนเขียนอ่านโดยไม่คำนึงถึงพัฒนาการรอบด้านของเด็กปฐมวัย (Chumnisart, 2013) ทำให้การบริหารงานการศึกษาปฐมวัยไม่มีความชัดเจนและไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 จึงประสบปัญหาในการบริหารจัดการโรงเรียนและการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานของประเทศ (Office of the Khon Kaen Primary Education Service Area 1, 2018)

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถด้านปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยให้ประสบความสำเร็จ แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของประเทศไทยส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กเป็นหลัก ในขณะที่การศึกษาวิจัยของต่างประเทศให้ความสำคัญกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในทุกระดับ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยมีสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพคือ การนำความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ

และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการดูแล พัฒนา และการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมาใช้ในการทำงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จต่อการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยและครอบครัวอย่างมีคุณภาพ โดยสามารถเป็นต้นแบบและชี้นำบุคลากร ครอบครัว และชุมชนให้เข้าไปปฏิบัติตาม รวมถึงมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพของตนและบุคลากรในโรงเรียน (California Department of Education & First 5 California Sacramento, 2011; SkillsFuture Singapore, 2016; UNESCO Bangkok Office and SEAMEO, 2018) ด้วยเหตุนี้ การศึกษาระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทย จึงช่วยทำให้รู้ว่าการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพแต่ละด้านอยู่ในระดับใดบ้าง เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพให้กับผู้บริหารโรงเรียนต่อไปในอนาคต ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการโรงเรียนและการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานของประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objective)

เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะและจัดลำดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพของ North Dakota Department of Human Services (n.d.), Washington State Department of Early Learning (2009), California Department of Education and First 5 California Sacramento (2011), Colorado's Early Childhood Professional Development Advisory Group (2016), SkillsFuture Singapore (2016), The NAEYC National Governing Board (2019), Hassan et al. (2019) และ Alaska System for Early Education Development (2020) เพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพของผู้บริหารโรงเรียน โดยคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบบริหารจัดการโรงเรียนเป็นหลัก จึงได้กรอบแนวคิดสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ความสามารถในการส่งเสริมการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย (Promotion of early childhood care and development)
- 2) ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (Development of curriculum and learning environment for early childhood)
- 3) ความสามารถในการจัดการระบบการสังเกต คัดกรอง การวัดและประเมินผล และการจัดทำสารนิพนธ์สำหรับเด็กปฐมวัย (System management of observation, screening, assessment, and documentation for early childhood)

- 4) ความสามารถในการส่งเสริมสุขภาพ ความปลอดภัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย (Promotion of health, safety, and nutrition for early childhood)
- 5) ความสามารถในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ปฏิสัมพันธ์ และการแนะแนวเด็กปฐมวัยและครอบครัว (Enhancing relationship, interaction, and guidance for early childhood and family)
- 6) ความสามารถในการสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (Engagement building of family and community in early childhood development)
- 7) ความสามารถในการมีภาวะผู้นำทางการศึกษาปฐมวัย (Leadership in early childhood education)
- 8) ความสามารถในการพัฒนาทางวิชาชีพปฐมวัย (Early childhood professional development)
- 9) ความสามารถในการบริหารจัดการและการนิเทศด้านปฐมวัย (Early childhood administration and supervision)

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 25,893 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (Yamane, 1973) ที่ความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 394 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจากประชากรทั้งหมด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ และแบ่งตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 ทุกข้อคำถาม มีค่าความเที่ยงจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Cronbach's alpha coefficient, α) ของทุกด้านมากกว่า 0.800 และมีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.976 โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผ่านทางออนไลน์ ซึ่งได้รับกลับคืนมาจำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 83.76

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ระดับสมรรถนะ นักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ยรายข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายเป็น 5 ระดับ (Best, 1981) ดังนี้

- 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพมากที่สุด
- 3.50- 4.49 หมายถึง มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพมาก
- 2.50- 3.49 หมายถึง มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพปานกลาง
- 1.50- 2.49 หมายถึง มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพน้อย
- 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพน้อยที่สุด

ผลการวิจัย (Research results)

ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนทั้งสิ้น 330 คน แบ่งเป็น เพศหญิง จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 และเพศชาย จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 โดยส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 มีวุฒิ การศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 80.60 ไม่เคยสำเร็จการศึกษาในสาขาปฐมวัย จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 82.42 และมีประสบการณ์ 1-5 ปี ในการบริหารโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 40.30

ผลการศึกษาระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า ระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้ผลการประเมิน ดังตารางที่ 1

Table 1 The results of the assessment of the levels of professional early childhood educator competencies of school administrators under the Office of Primary Educational Service Area that provide early childhood education.

ผลการศึกษาระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

สมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพ	ระดับสมรรถนะเฉลี่ย	SD	การแปลผล	การจัดอันดับ
1. ความสามารถด้านการส่งเสริมการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.28	0.55	มาก	9
2. ความสามารถด้านการพัฒนาหลักสูตรและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	4.33	0.53	มาก	7
3. ความสามารถด้านการจัดการระบบการสังเกต คัดกรอง การวัดและประเมินผล และการจัดทำสารนิทัศน์สำหรับเด็กปฐมวัย	4.31	0.56	มาก	8
4. ความสามารถด้านการส่งเสริมสุขภาพ ความปลอดภัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย	4.70	0.48	มากที่สุด	1
5. ความสามารถด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ปฏิสัมพันธ์ และการแนะแนวเด็กปฐมวัยและครอบครัว	4.63	0.49	มากที่สุด	2
6. ความสามารถด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.55	0.51	มากที่สุด	3
7. ความสามารถด้านการมีภาวะผู้นำทางการศึกษาปฐมวัย	4.40	0.52	มาก	6
8. ความสามารถด้านการพัฒนาทางวิชาชีพปฐมวัย	4.42	0.51	มาก	5
9. ความสามารถด้านการบริหารจัดการและการนิเทศด้านปฐมวัย	4.50	0.51	มากที่สุด	4
รวม	4.46	0.54	มาก	-

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) โดยมีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้

1) ความสามารถด้านการส่งเสริมสุขภาพ ความปลอดภัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

2) ความสามารถด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ปฏิสัมพันธ์ และการแนะแนวเด็กปฐมวัยและครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

3) ความสามารถด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$)

- 4) ความสามารถในการบริหารจัดการและการนิเทศด้านปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)
 - 5) ความสามารถในการพัฒนาทางวิชาชีพปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$)
 - 6) ความสามารถในการมีภาวะผู้นำทางการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$)
 - 7) ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)
 - 8) ความสามารถในการจัดการระบบการสังเกต คัดกรอง การวัดและประเมินผล และการจัดทำสารนิเทศน์สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)
 - 9) ความสามารถในการส่งเสริมการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$)
- จากผลการวิจัยจึงสามารถสรุปผลการศึกษาระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังรูปที่ 1

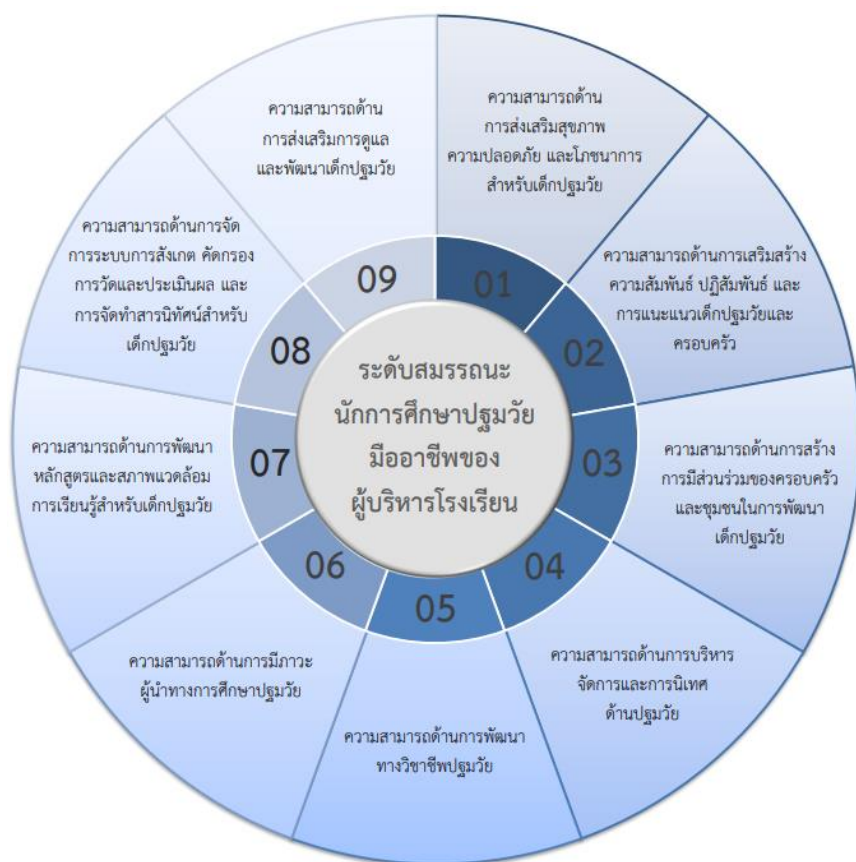

Figure 1 The results of the study of levels of professional early childhood educator competencies of school administrators)

ผลการศึกษาระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน

อภิปรายผล (Conclusion)

จากผลการศึกษาระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยทั้ง 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถในการส่งเสริมการ

ดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) ความสามารถด้านการพัฒนาหลักสูตรและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 3) ความสามารถด้านการจัดการระบบการสังเกต คัดกรอง การวัดและประเมินผล และการจัดทำสารนิทัศน์สำหรับเด็กปฐมวัย 4) ความสามารถด้านการส่งเสริมด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย 5) ความสามารถด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ปฏิสัมพันธ์ และการแนะแนวเด็กปฐมวัยและครอบครัว 6) ความสามารถด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย 7) ความสามารถด้านการมีภาวะผู้นำทางการศึกษาปฐมวัย 8) ความสามารถด้านการพัฒนาทางวิชาชีพปฐมวัย และ 9) ความสามารถด้านการบริหารจัดการและการนิเทศด้านปฐมวัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทยมีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากขึ้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนการศึกษาของประเทศล้วนแต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เนื่องจากงานวิจัยของ Heckman (2013) ชี้ให้เห็นว่า การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมดีที่สุดในระยะยาว จึงเป็นการลงทุนที่ดีที่สุดในการส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย และสามารถบริหารจัดการโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนต่าง ๆ โดยผลการศึกษายังพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทยมีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพในแต่ละด้านแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายังต้องการการพัฒนาความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยในบางด้านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพครอบคลุมทั้ง 9 ด้าน ซึ่งได้มาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพของผู้บริหารโรงเรียน และสามารถพัฒนาตนเองและครูปฐมวัยให้มีคุณสมบัติและสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูเป็นไปตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (Teachers Council Regulations on Professional Standards B.E. 2019, 2019) ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการโรงเรียนและการศึกษาปฐมวัยได้ประสบความสำเร็จและมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานของประเทศ นอกจากนี้ยังพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทยมีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมีอาชีพ ในเรื่องความสามารถด้านการส่งเสริมสุขภาพ ความปลอดภัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัยมากที่สุด เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. 2561 (Ministry of Education, 2018) ในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพเด็ก เน้นให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยได้ เพื่อให้โรงเรียนทุกแห่งนำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยกระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็กไทยให้มีสุขภาพดี มีความสุข จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาศักยภาพเด็กไทยด้านการศึกษาและสาธารณสุข (Office of the Basic Education Commission, 2022) เพื่อเสริมสร้างเด็กไทยให้มีสุขภาพกายแข็งแรง จิตใจดี ภายใต้อุปกรณ์ที่ดีและปลอดภัยเอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดโครงการ “หนึ่งโรงเรียน หนึ่งครูอนามัย สร้างเด็กไทยรอบรู้สุขภาพ”

โดยพัฒนาครูอนามัยทุกโรงเรียน ให้มีความรู้และเป็นโค้ชการดูแลด้านสุขภาวะเด็กนักเรียน นำไปสู่การมีสุขภาพที่ดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ รวมทั้งนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (Office of the Basic Education Commission, 2022) ได้เน้นเรื่องการเสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยนักเรียนด้วยระบบมาตรฐานความปลอดภัยกระทรวงศึกษาธิการ (MOE Safety Platform) และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยของผู้เรียนทุกคน พร้อมเสริมสร้างระบบกลไกในการดูแลความปลอดภัยอย่างเข้มข้นให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จากโรคภัยต่าง ๆ ภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานตามโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน และโครงการอาหารกลางวัน เพื่อจัดหาและอาหารที่มีคุณภาพ ถูกหลักอนามัย ให้กับเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน เพื่อให้โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องอีกด้วย (Office of the Basic Education Commission, 2023) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีแนวทางในการดำเนินการตามนโยบาย มาตรฐาน และโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านการส่งเสริมสุขภาพ ความปลอดภัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัยที่ชัดเจน และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรมมาโดยตลอด

ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทยมีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพ ในเรื่องความสามารถด้านการส่งเสริมการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย น้อยที่สุด เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านปฐมวัยโดยตรง และยังขาดประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับด้านปฐมวัย จึงขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของเด็กแต่ละคน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kongsanoh (2014) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เน้นให้เด็กอ่านออกเขียนได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัย และเน้นการสอนให้เด็กท่องจำมากกว่าพัฒนาทักษะด้านการคิด การตัดสินใจ การอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข ทั้งนี้ เพื่อบ่มบ่มให้โรงเรียนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากสังคม จึงเตรียมความพร้อมของเด็กเพื่อการสอบแข่งขันมากกว่าการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็ก และไม่สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน จึงทำให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับช่วงวัยและศักยภาพของเด็ก ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น รวมถึงก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ กับสังคมตามมา แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทย ยังต้องการความรู้ความสามารถเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการส่งเสริมการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่รอบด้านและเหมาะสมกับวัยต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ควรจัดให้ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการส่งเสริมการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย เนื่องจากมีระดับสมรรถนะ

นักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพเฉลี่ยในด้านนี้ต่ำที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาการ และความต้องการจำเป็นของแต่ละคน เพื่อให้เด็กเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

2. หน่วยงานระดับนโยบายและหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน สามารถนำกรอบแนวคิดสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพสำหรับผู้บริหารโรงเรียนไปใช้ประโยชน์ในการประเมินและพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้สามารถบริหารจัดการโรงเรียนและการศึกษาปฐมวัยได้ประสบความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานของประเทศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพสำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นรูปธรรมชัดเจน และจัดทำแผนการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

2. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีความสามารถด้านการส่งเสริมการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีระดับสมรรถนะนักการศึกษาปฐมวัยมืออาชีพเฉลี่ยในด้านนี้ต่ำที่สุด จึงควรได้รับการพัฒนาที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

References

- Alaska System for Early Education Development. (2020). *Alaska's Early Care and Education Core Knowledge and Competencies*. <https://www.threadalaska.org/seed/wp-content/uploads/sites/2/2021/04/CKC-3rd-Edition-October-2020-WEB2.pdf>
- Best, J. W. (1981). *Research in Education* (4th ed). New Jersey: Prentice Hall.
- California Department of Education & First 5 California Sacramento. (2011). *California Early Childhood Educator Competencies*. <https://www.cde.ca.gov/sp/cd/re/documents/ececompetencies2011.pdf>
- Chumnisart, B. (2013). Model Development of Academic Administration for Early Childhood Education Management of School Belonging to the Office of Phetchaburi's Primary School Educational Area. *Journal of Educational Silpakorn University*, 10(2), 134-146. [In Thai]
- Colorado's Early Childhood Professional Development Advisory Group. (2016). *Colorado's Competencies for Early Childhood Educators and Administrators*. <https://ecpd.costartstrong.org /ets/pages/default.aspx?p=competencies>
- Hassan, N. M. et al. (2019). Early Childhood Education Educators' Competency: A Qualitative Study. *Science International (Lahore)*, 31(5), 699-702.
- Heckman, J. J. (2013). *Giving Kids a Fair Chance*. A Boston Review Book. The Mit Press.
- Kongsanoh, S. (2014). *Early Childhood Care and Education*. <http://www.admin.e-library.onecapps.org/Book/1233.pdf>. [In Thai]
- Ministry of Education. (2018, 6 August). *Announcement of the Ministry of Education of Thailand Re: Use educational standards at the early childhood level, basic level of education, and the basic education level of the special education center*. [In Thai]
- North Dakota Department of Human Services. (n.d.). *Children and Family Services Division The North Dakota Core Competencies for Early Education and Care Practitioners*. <https://www.nd.gov/dhs /info/pubs/docs/cfs/nd-core-competencies-early-educ-care-practitioners-rev3-17-10.pdf>
- Office of the Basic Education Commission. (2022). *Policy and focus of the Office of the Basic Education Commission Fiscal year 2023*. [In Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2022, 3 December). *Ministry of Education joins hands with partner agencies Developing the potential of Thai children in all dimensions with the 4H principle and promoting "1 school, 1 health teacher, creating Thai children knowledgeable about health"*. <https://www.obec.go.th/ archives/734384>. [In Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2023). *Manual for operating the lunch project Academic year 2023*. [In Thai]

- Office of the Education Council. (2019). *National Standard for Early Childhood Development Center*. Prikwarn Graphic. [In Thai]
- Office of the Education Council. (2021). *Survey and Monitoring Report of Implementation according to National Standard for Early Childhood Development Center in Fiscal Year 2020 of the Early Childhood Development Center*. Prikwarn Graphic. [In Thai]
- Office of the Khon Kaen Primary Education Service Area 1. (2018). *Guidelines for the Quality Assessment according to Early Childhood Education Standards for Basic Education Level and Basic Education Level of Special Education Center*. Bureau of Educational Testing. Office of the Basic Education Commission. [In Thai]
- SkillsFuture Singapore. (2016). *Skills Framework for Early Childhood Care & Education*. Ministry of Education, Singapore. <https://www.skillsfuture.gov.sg/skills-framework/ecce>
- Teachers Council Regulations on Professional Standards B.E. 2019. (2019, 20 March). *Thai government gazette*. vol. 136 part 68. pp. 18-20. [In Thai]
- The NAEYC National Governing Board. (2019). *Professional Standards and Competencies for Early Childhood Educator*. https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally-shared/downloads/PDFs/resources/positionstatements/standards_and_competencies_ps.pdf
- UNESCO Bangkok Office and SEAMEO. (2018). *Early Childhood Care and Education (ECCE) Teacher Competency Framework for Southeast Asia (SEA)*. Pursuing Quality in Early Learning, 1.
- Washington State Department of Early Learning. (2009). *Washington State Core Competencies for Early Care and Education Professionals*. https://dcyf.wa.gov/sites/default/files/pubs/EPS_0023.pdf
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd ed). New York: Harper & Row.